

Annika Restadh, avdelningschef

PM om enprocentregeln och konstverk i kommunal ägo

Kultur- och fritidsprogram och verksamhetsplan

Ett mål i kultur- och fritidsprogrammet för kommunens egna verksamheter lyder: *"Estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden ska tas tillvara och utvecklas i samhället och livsmiljön, bland annat via konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnad, den nationellt så kallade enprocent-principen."*

Enprocentregeln (som även kallas principen) ägs av kommunstyrelsen utifrån att ansvaret för fastighetsverksamheten ligger där. Fastighetsverksamheten är organiserad inom Tekniska förvaltningen som samarbetar med Förvaltningen för kultur, evenemang och fritid i konstnärliga frågor.

I nämndens verksamhetsplan lyder ett av målen: *"Det demokratiska perspektivet och den kulturella och konstnärliga utvecklingen i samhället och i livsmiljön stärks."* Målets mått/metod är bland annat ny offentlig konst.

Om enprocentregeln (Källa: Myndigheten Statens konstråd)

- Enprocentsregeln är en ekonomisk princip för offentlig konst som innebär att cirka en procent av den totala budgeten avsätts för konstnärlig gestaltning vid ny-, om- och tillbyggnad. Enprocentsregeln bygger inte på en given arbetsmodell, och det har aldrig funnits någon sådan. Därför finns stora variationer i hur regeln tillämpas och beräknas. Både mellan stat, region och kommun och mellan kommuner och regioner.
- 41 procent av Sveriges 290 kommuner och 55 procent av landets 21 regioner tillämpar enprocentsregeln.
- Med Proposition 157, som antogs av riksdagen 1937, antogs också finansieringsprincipen. Statsråd Arthur Engberg skrev: *"Konsten är på väg att bli alla egendom. Såväl i offentliga byggnader och samlingslokaler som på arbetsplatserna, i fabriker och på kontoren"*.
- När propositionen Politik för gestaltad livsmiljö (Prop. 2017/18:110) lades fram 2018 stod det klart att regeringen valt att även inkludera offentlig konst och kulturarv i det nya politikområdet. Kärnan i den nya politiken för arkitektur, form, design, konst och kulturarv: Ett gemensamt skapande och en helhetssyn på den gestaltade livsmiljön som tar utgångspunkt i människan, hennes behov och livskvalitet vid formandet och förvaltandet av våra livsmiljöer.

Askersunds kommun och enprocentregeln

Konsten ska vara allmän egendom och tillgänglig för alla.

Vid de senaste två byggnationerna i kommunen, Sjöängen och Närlundaskolan, har medel avsatts till konst, dock inte så mycket som 1%.

- 2016 invigdes Sjöängen. Byggbudgeten var 260 mnkr. Medel avsattes till konstnärlig utsmyckning, dock lägre än 1% nämligen 0,65% dvs. cirka 1,7 mnkr. För de 1,7 mnkr fick 10 konstnärer skissupdrag. Efter juryns val gick 1,1 mnkr till själva konstverken.
- 2023 invigdes nya Närlundaskolan. Budget för Närlundaskolan är 231 mnkr. Även här har medel avsatts till konstnärlig utsmyckning, dock lägre än 1% nämligen 0,5% dvs. cirka 1,2

mnkr. Tre konstnärer fick skissuppdrag. Efter juryns val går 900 tkr till själva konstverket. Budgeten för konst har dragits ned under byggets gång på grund av ökade byggkostnader.

- 2023 byggs även nya idrottshallen. Där har inga medel för konstnärlig utsmyckning avsatts.
- Inga medel har heller avsatts till ombyggnation av Hammars skola.

Vad gäller Smedsgården ägs den byggnaden av Länsgården. Länsgården tillämpar enprocentregeln och har för sina medel valt tre konstnärer till den offentliga konsten både inom- och utomhus.

För kännedom kan meddelas att Hällefors kommun precis beslutat att uppdra åt kultur- och fritidschefen att utreda ett införande av enprocentregeln. Förvaltningen bidrar med erfarenhet och kunskap till dem.

Om konstverk i kommunens ägo

- Kommunens konstsamling handhas av Förvaltningen för kultur, evenemang och fritid. Den årliga budgeten är 23 tkr.
- Konstsamlingen inventeras löpande t.ex. vid nyinköp, eller omflyttning av verk.
- Antal konstverk totalt: 712 st.
- 533 st. (75%) är utplacerade.
- 179 st. verk finns i magasinet. Av de verken är en del i behov av större och kostsamma reparationer, en del är äldre konst och en del är inte attraktiva, dvs. de väljs sällan/aldrig ut av medarbetare.
- Konstverken ska visas så allmänheten får ta del av dem. Två somrar i rad har kommunens konst visats upp i Askersunds konsthall på Sjöängen.
- Konsten placeras i väntrum och foajér, i korridorer, i arbetsrum och i personalrum etc.